

Маяк

КУПИТИ

На маяку неможливо сховатися. Ані від себе, ані від них.

«Надприродного не існує», - завжди був переконаний Данило Вільчинський. Але його власне життя неначе зурочили: журналістська кар'єра не склалася, тривалі стосунки опинилися під загрозою, а алкоголь щодалі глибше тягнув на дно.

Робота доглядачем маяка здалася Данилові ідеальною можливістю переосмислити життєві вибори й стати кращим. Та невдовзі після його прибуття, на маяку починають відбуватися загадкові події, які геть не піддаються поясненню, а місцеві жителі, здається, всі щось приховують. Тепер Данилові потрібно не тільки розібратися в собі, а й розкрити жахливі таємниці маяка і при цьому залишитись живим.

МАЯК

ВІТАЛІЙ
ДУЛЕНКО

КСД

Моїй коханій дружині

ВІТАЛІЙ ДУЛЕНКО

МАЯК

Роман

ХАРКІВ
2024 КСД

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
2024

ISBN 978-617-15-0929-0 (epub)

Жодну з частин цього видання не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі без письмового дозволу видавництва

Електронна версія зроблена за виданням:

Дизайнер обкладинки *Анастасія Федай*

Дуленко В.

Д79 Маяк : роман / Віталій Дуленко. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2024. — 288 с.

ISBN 978-617-15-0792-0

Надприродного не існує — завжди був переконаний Данило Вільчинський. Але його власне життя неначе зурочили: журналістська кар'єра не склалася, тривалі стосунки опинилися під загрозою, а алкоголь щодалі глибше затягує на дно.

Робота доглядачем маяка видалася Данилові ідеальною можливістю переосмислити життєві вибори й стати кращим. Та невдовзі після його прибуття на маяку починають відбуватися загадкові події, які геть не піддаються поясненню, а місцеві жителі, здається, усі щось приховують. Тепер Данилові потрібно не тільки розібратися в собі, а й розкрити жахливі таємниці маяка і при цьому залишитись живим.

УДК 821.161.2

© Дуленко В. В., 2023

© Depositphotos.com / zacariasdamata, thisboy, обкладинка, 2024

© Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання українською мовою, 2024

© Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», художнє оформлення, 2024

1

Михайло штовхнув металеві двері, які пронизливо вискнули. В обличчя сипонуло солоними краплями. Позаду вибухнули регіт, ридання та крики болю. Вирячивши очі, Михайло захрипів і почав зачиняти двері, змагаючись із рвучким вітром.

— Трясця... Давай!

З натужним криком він їх зачинив. Голоси не зникли. Тепер вони лунали крізь сіре каміння, з якого був зведений маяк.

— Це була твоя вина.

— Так буде краще?

— Я не хочу більше болю.

— Пробач, — прошепотів Михайло, відходячи від дверей. Сльози, змішані із солоною водою, котилися його зморшкуватим обличчям. За спиною ревіло море, атакуючи маяк. Чорні піністі хвилі нападали на кам'яний острів, розбивалися і з ревом поверталися. Вітер куйовдив його сиве волосся, кидав за комір холодні бризки.

Михайло крокував назад, поки не вперся спиною в металеву огорожу, яка оперізувала зовнішній майданчик на вершині маяка, відокремлюючи його від знавіснілого моря. Він кинув швидкий погляд: чорне небо вгорі, чорне море внизу, темрява охоплювала з усіх боків, підкрадалася, намагаючись запопасти його.

— Я не дамся... — пробурмотів Михайло, учепившись у мокре холодне поруччя, полущене іржею.

— Навіщо ти це зробив? — дівочий голос за вухом звучав чітко, усупереч бурі, що оглушала.

— Я не хотів! — Михайло смикнув комір сорочки. Гудзик брязнув об металеву підлогу майданчика, відскочив і полетів у кипуче море.

— Ти знаєш, що робити.

Бризки особливо високої хвилі окропили його. Із грудей Михайла виривалося важке хрипіння. Він застогнав від жаху, вдивляючись у яскраве жовте світло за вузьким вікном маяка.

— Ти нарешті знайдеш спокій.

— Я так втомився, — простогнав він, відриваючись від поруччя. — Мені так шкода.

— Йди до мене.

— Я йду.

— Я тебе пробачаю.

Михайло заривав. Він ухопився за ручку дверей, рвонув на себе, перемагаючи вітер, і кинувся до голосів.

У приймальні було душно, попри холодний жовтень.

«Не економлять на опаленні», — задоволено подумав Данило, перекладаючи ногу на ногу.

Він кинув журнал «Гачок» трирічної давнини на низький столик і з відверто змученим виглядом подивився на секретарку. Та поправила окуляри в товстій оправі і схилилася над паперами.

«Що ти там пишеш? — про себе роздратувався Данило. — Можеш не прикидатися, я знаю, як це працює. Мене триматимуть тут, щоб показати, хто головний. Ти головна. Голова ваша головна. Усі, крім мене, я це зрозумів».

За столом секретарки висіли старі фотографії в рамках. Шхуни, барки та човни. Утомлені, але щасливі рибалки демонстрували багатий улов. Чільне місце серед світлин займав великий чорно-білий портрет літнього чоловіка в костюмі. Суворий невдоволений погляд, наче він не хотів фотографуватися, стиснуті губи, уперто випнута боксерська щелепа. Ось хто тут головний так головний.

Данило скреготнув зубами. Усередині стислася туга пружина, йому захотілося скочити й демонстративно піти геть, щоб вони зрозуміли, що йому це не потрібно.

«Але ж тобі потрібно, — подумав він, непомітно видихаючи. — Тобі треба ця робота, бо інакше... інакше тобі гайки».

На стіні повільно цокав годинник у формі штурвала. Темна фарба з латинських літер, що позначали сторони світу, місцями стерлася. Золотиста хвилинна стрілка із кінцем-якорем заледве долала наступну поділку.

Данило зітхнув, відчуваючи, як про себе всміхається секретарка, схопив журнал «Лідери рибальства» й розгорнув його на середині, ледь не розірвавши сторінку із чорно-білим фото немолодої жінки. Її скупа усмішка дивним чином поєднувалася з важким поглядом.

«Завалій Л. Т., голова рибного тресту», — повідомляв підпис під фото.

«Рибний трест “Перлина Добрянки” відомий на всю країну найсмачнішою тюлькою та кефаллю, яку виловлюють у Добрянській затоці».

«Наша мета — підвищити улов на 15 %, — сміливо заявляє голова тресту, яка вже двадцять сім років віддано...»

Данило подавив позіхання.

«Хто пише такі статті? Совку вже двадцять років немає, а писати не перевчилися».

Йому стало образливо за колег по перу.

«Не дивно, що мене не читають, коли таке друкують, — клекотів він. — А ти чого вирячилася, дурепо?» — зиркнув він на портрет.

Данило гортав журнал, поки не знайшов у кінці примітивні анекдоти про моряків. Вони були настільки несмішними, що йому аж повеселішало.

«— БУДБАТ ФЛОТУ? ЦЕ, ПЕВНО, ЩОСЬ ЗОВСІМ НЕБЕЗПЕЧНЕ?

— ЦЕ КОЛИ ЗМУШУЮТЬ КОПАТИ НЕ ЗЕМЛЮ, А ВОДУ».

«Дідько, не заздрю я людині, яка це придумує», — хмикнув Данило, перегортаючи сторінку.

В інтеркомі захрипіло, і за мить секретарка сказала:

— Любов Трохимівна вас прийме.

Данило встав, поклав журнал до інших на столику, склавши з них рівну стопку, поправив в'язаний светр і неквапно пройшов до оббитих дермантином дверей.

«Радянський союз, їй-богу», — подумав він, кидаючи секретарці усмішку, від якої її мав би вхопити грець.

Та люб'язно всміхнулася у відповідь, повідомляючи, що таких майстрів вона перемелює й не давиться.

Данило штовхнув двері й увійшов до просторого кабінету, захащеного шафами та картотеками. На стінах висіли морські мапи, календар із зображенням маяка, фото кораблів і рибалок біля вилову. У кутку з горщика тягнулася не відома Данилу рослина із широким листям. Просторе вікно, прикрите запиленими жалюзі, виходило на море. За столом, заваленим документами, сиділа жінка з коротким темно-рудим волоссям. Вона відірвалася від паперів і кинула на відвідувача важкий погляд блакитних очей.

— Данило Миколайович?

— Власною персоною.

— Сідайте.

Жінка говорила швидко й уривчасто, наче віддавала накази.

«Ти диви, яка ділова», — подумав Данило, всідаючись у крісло із синього велюру.

Він поклав на стіл видруковане резюме, склав ногу на ногу і з незалежним виглядом подивився на жінку. На стіні за столом висів свіжий портрет Януковича. Данило поглянув на нього й закотив очі.

— Щодо вакансії доглядача маяка, вірно?

Любов Трохимівна втомлено дивилася на нього, наче він був дрібним прохачем, яких до неї щодня заходить ціла ватага. Йому не сподобався цей інквізиторський погляд, який оцінював, що він за один і чи впорається з важкою роботою.

— Саме так, — відповів Данило, намагаючись звучати невимушено і впевнено.

— Мене звуть Любов Трохимівна, я голова рибного тресту.

«То це вона! — обпекла Данила здогадка. — Це ж була вона на фото».

— Ми шукаємо людину, яка житиме на маяку й доглядатиме за ним. Для нашого виробництва важливо, щоб човни безпечно рухалися затокою, тому це відповідальна робота.

Вона кинула швидкий погляд на резюме.

— Я так розумію, у вас немає відповідного досвіду...

— Невже є курси для доглядачів маяка? Я б охоче отримав диплом, — посміхнувся Данило.

Голова тресту поглянула на нього з-під лоба, і Данило прибрав посмішку.

— В описі вакансії не було вказано про необхідність попереднього досвіду, — сухо сказав він.

— Це тому, що ми вже шість місяців не можемо знайти нового доглядача. Довелося скоротити вимоги.

«Це я-то скорочені вимоги?»

— То краще для мене, мабуть, — посміхнувся Данило.

— Навіщо вам узагалі ця робота? За фахом ви, — жінка поглянула в резюме, хоча він був упевнений, що вона запам'ятала його біографію з першого разу, — журналіст.

Данило випростався в кріслі.

— Дві причини. Перша, — він підніс вказівний палець. — Перезавантажитися, побути наодинці з думками. Скажімо, у мене

творча криза і я хочу радикально змінити обстановку, щоб з усім розібратися.

— Ну, із цим проблеми не буде, якщо ми домовимося.

— Друга причина, — він додав середній палець. — Я хочу написати серію есеїв про життя на маяку. Можливо, із цього навіть вийде книжка.

— Хтось таке читатиме? — підняла тонку брову Любов Трохимівна.

Вона відкинулася в кріслі, і Данило побачив, які в неї широкі плечі. У діловому костюмі жінка видавалася прямокутною, важко збитою. Зморшкуваті загорілі долоні були посічені тонкими білими шрамами.

— Я хочу описати досвід такого собі сучасного Робінзона, який живе сам-один на острові. Адже маяк розташований на острові?

Жінка кивнула, продовжуючи свердлити його поглядом.

— Вважайте це своєрідним експериментом: як сучасна людина, звикла до безперервного шуму й телебачення, упорається із життям на самоті. Читачам це буде цікаво. Та й мені теж.

— Самотність вимагає сильного характеру, — сказала Любов Трохимівна.

Данило відповів їй мовчазним поглядом.

— Це важка робота, не романтична. Треба тягати бочки з паливом, вести документацію, доглядати за генераторами й мотором.

— Я не слабак, якщо ви про це, — трохи виклично сказав Данило. — Наскільки розумію, зараз маяки практично повністю автоматизовані, і людина там потрібна чисто номінально.

— Правда, — продовжила Любов Трохимівна. — Часи змінилися, це вже не ті маяки, де за всім стежив доглядач. Але найголовніше, нам потрібна відповідальна людина. Життя рибалок залежатиме від надійної роботи маяка. Доглядач має повністю організувати свій побут і життя вдалині від людей, суворо дотримуватися дисципліни й робочих правил. Це не місце для мандрівного філософа.

Вона сплела пальці, наче звела бар'єр між ним і роботою, і незмигню дивилася йому у вічі. Данило раптово відчув утому. Йому захотілося забратися звідси, кинути все й повернутися до Києва.

«Так, Олексій залюбки прийме тебе».

— Я говоритиму прямо, — зітхнув він, збираючись силами, наче боксер в останньому раунді. — Я нормальний здоровий чоловік, свого часу працював помічником монтера, не побоюся забруднити руки та

знаю, як поводитися з механізмами. Студентом кілька змін відпрацював вожатим у таборі на березі моря, маю посвідчення рятувальника. Якщо чогось не знаю, то швидко навчуся, — для цього, як ви кажете, немає курсів, як і ніхто не народжується доглядачем. А щодо відповідальності, — він знизав плечима. — Як ви про це дізнаєтеся, не перевіривши мене? Я можу навішати вам про свою надійність та несамовите бажання працювати на маяку, але прошу лише про те, щоб спробувати. Особливо якщо ви шість місяців не можете знайти нового доглядача.

Данило зробив секундну паузу й кинув навмання:

— Ви ж хочете збільшити вилов на 15 %?

Він видихнув і впав у крісло, усміхаючись і водночас сторожко дивлячись на жінку. Та знов узяла зі столу його резюме й потримала в руці, наче зважувала.

— Як у вас із алкоголем, Даниле Миколайовичу?

Настя довго не брала слухавку, тож Данило вже збирався відбити дзвінок. Подув прохолодний вітер, здіймаючи куряву, і Данило підняв комір пальта. Судячи з темних хмар на півдні, невдовзі мав піти дощ. У повітрі пахло сіллю й озоном.

Данило дістав зім'яту пачку L&M, витяг цигарку й підкурив дешевою пластиковою запальничкою, яку взяв у сусіда.

«БУДМАРКЕТ — НАДІЙНІ МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ВАШИХ МРІЙ», — промовляв погано надрукований напис на запальничці. З іншого боку шкірився їжак у будівельній касці, який тримав у руці молоток та кельму.

«Де він тільки таке знаходить?» — подумав Данило, ховаючи запальничку в кишеню пальта.

— Алло? — прозвучав у динаміку далекий голос.

— Насть, це я.

— Я просила не дзвонити.

— Я знаю, просто... Слухай, те що я тобі казав, це все правда.

— Ти про що?

— Я знайшов роботу, — тихенько засміявся Данило, оглядаючись довкола.

Він сидів на лавці в парку неподалік від офісу рибного тресту. Це був радше сквер, аніж парк. Кілька каштанів і буків, під якими сіріла пожухла трава. Доріжка з квадратних бетонних плит, які горбилися кожна на свій лад, прорізала сквер на чотири частини. Листя на деревах почало жовтіти та скручуватися, під ногами валялися каштани. Данило нахилився й підхопив один, відчуваючи його гладеньку, суху й водночас слизьку поверхню. У дитинстві він часто носив їх із собою — на удачу.

— Вітаю, — сухо сказала Настя.

— Я це зробив, розумієш? Усе інше теж виконаю.

— Я словам більше не вірю.

— Лише справи промовляють про чоловіка, — наче вірш прочитав Данило, не маючи сил стримати радісну усмішку.

— Угу.

Данило стиснув телефон так, що заскрипів пластик.

«Порадій за мене чи що».

У роті раптом стало сухо, і він облизнув губи.

— Це лише початок, — стримано сказав Данило і по хвилі додав: —
Я тебе люблю.

— Мушу йти.

У трубці запікало, і дзвінок перервався.

«Нічого, це лише початок», — подумав Данило, підводячись.

Крихітну кухню стискали з усіх боків холодильник «Дніпро», обклеєний наліпками від жувальних гумок, газова плита з облупленою емаллю й навіки закіптявленими конфорками, пральна машинка, яка притулилася в одній із нижніх кухонних шаф, та столик на тонких ніжках. На його липкій поверхні валялися надірвані пакетики з приправами, пузаті сільничка й перечниця у формі козака з козачкою та розчавлена пачка кетчупу «Торчин», червоні патьоки якого засохли на шийці.

— До пельменів щось будеш? — запитав Олексій, мішаючи ложкою в алюмінієвій каструльці. Звідти здіймалася пара й намагалася втекти через обляпану жиром витяжку, що деренчливо гуділа.

— Ні, — відмахнувся Данило й сперся ліктем об стіл, від чого той скрипнув.

— Поважаю. Сказав, що кидаєш, — і тримаєшся, — кивнув не обертаючись Олексій. — Ну, а я трохи того, якщо не заперечуєш.

Він дістав із холодильника пляшку «Оболонь Преміум», схопив відкривачку — червоного вареного рака, що примагнітився до дверцят холодильника, відкрив пиво й поставив його на стіл. Данило подивився на повнісіньку, ще не займану пляшку з вологими, краплистими боками, і проковтнув слину.

— На здоров'я, — сказав він, відвертаючи погляд на календар із комбайнами, який висів на стіні. Чимало речей на кухні були подарунками або сувенірами з конференцій та презентацій, які Олексій відвідував як позаштатний оглядач газети «Сучасно». На вкритій вапняним нальотом полиці над мийкою сушилися головами вниз горнята «Агрохіму», «Металтресу» та інших підприємств із немилозвучними назвами.

— Нащо платити гроші, якщо можна дістати на халяву? — питався Олексій, вивантажуючи на стіл нові здобутки. — Краще я на зекономлене пляшку куплю.

Уміння цього сорокатрирічного чоловіка крутитися заворожувало Данила. Для нього легше було померти з голоду, ніж у когось щось попросити або «дістати».

«Але перед тією квадратною ти принижувався та лестив, як той пес», — згадав Данило й скривився, наче розжував анальгін.

Олексій відкинув пельмені на друшляк, укинув назад до каструлі, додав невеличкий шматок масла й почав енергійно перемішувати.

— Легше, порозриваєш тісто.

— Жери що дають, — сусід розсипав пельмені по тарілках. — Ну, за твій від'їзд, — підняв він пляшку пива.

Данило взяв склянку з квасом і цокнувся.

— Завдяки тобі.

— Добре мати багато знайомих, — прогудів набитим ротом Олексій.

Шматок фаршу злетів із виделки й упав на потерту клейонку.

Данило підтиснув губи й заходився їсти переварені пельмені.

— Житимеш тепер шість місяців на маяку, як той відлюдник, — захихотів Олексій.

Він ухопив кетчуп, щедро наляпав у тарілку й обливав шийку.

Данило хотів щось сказати, але змовчав. Натомість зробив великий ковток квасу.

«Однаково завтра від'їжджати, а він усе-таки запросив до себе, коли Настя вигнала, та й вакансію підкинув».

Олексій задоволено ригнув і ляснув себе по пузу.

«Пекло — це інші», — пригадав Данило й подумки погодився.

— Я б там зміг, хіба якби взяв кілька ящиків пива й горілки.

— Не можна, сухий закон. Накиряєшся і корабель проґавиш.

— Тоді без мене. Сам-один, без випивки, що там робити?

Данило вкотре загадав, чому зголосився відповісти на вакансію доглядача маяка. Утома від людей? Бажання обдумати власне фігове життя?

«Чи, може, втекти після того, що ти натворив?»

Данило хитнув головою, наколов три пельмені за раз і запрацював щелепами. Пельмені були гарячими, і це дещо компенсувало гіркий посмак найдешевших напівфабрикатів із місцевого супермаркету.

«Наче пожовану шкарпетку їси».

— Може, есеї нарешті напишу. Або навіть і книжку. Давно про це мріяв.

Данило взяв зі столу пачку L&M і червону запальничку з логотипом «Рибні історії», на якому щось схоже на окуня дурнувато щирилося

зубатим ротом. Черкнуло коліщатко, викрешуючи іскри. Данило глибоко затягнувся.

— Хочеш відвоювати місце назад? — на мить припинив їсти Олексій.

Він утер рота брудним рушником, який висів на голому волохатому плечі, і подивився на Данила.

— Хтозна... Не знаю. Ось про це й подумаю. Часу тепер буде вдосталь.

— Ну, я тебе тоді не судив, — повернувся до тарілки сусід.

— Знаю. Без тебе... Навіть не знаю, куди подався б, — досить щиро сказав Данило, випускаючи в бік квартирки дим. — Жив би, мабуть, на вулиці.

— Присвятиш мені книжку.

«Хіба що в наступному житті», — подумав Данило, дивлячись, як сивий дим поволі тікає в осінню ніч.

Данило прокинувся рано, за вікном ще сіріло. Усю ніч він ніяк не міг заснути, голова гуділа від думок, від картин можливого майбутнього. Він прийняв важливе рішення, можливо, одне з найважливіших у своєму житті, коли наважився покинути все й вирушити назустріч пригодам.

Доглядач маяка.

Данило — доглядач маяка.

Йому точно буде що розповідати в барах, щоб познайомитися з дівчатами. Гаразд, познайомитися, але нічого більше: він любить Настю. Скільки людей під час знайомства кажуть «Привіт, я Данило, і я продавець-консультант», а скільки кажуть «Привіт, я Данило, і я доглядач маяка»?

Є різниця.

Доглядач маяка. Від цих слів віяло романтикою.

Данило відчував дивне піднесення, складаючи скромні пожитки до валіз. Коли робив те саме три тижні тому, як розбігся з Настею, йому здавалося, що життя закінчилося. Кожна футболка, кожна шкарпетка були такими важкими, що він їх заледве міг підняти. Три роки стосунків як-не-як — таке важко просто кинути й забути.

І цей сором.

«Забирайся, я не хочу тебе більше бачити!»

«Ти не журналіст, ти ганьба професії. Тебе звільнено!»

Данило заскрипів зубами, згадуючи слова, які обпікали й без того втомлене серце. Але зараз йому було легко, наче в дитинстві, коли починається перший день літніх канікул і ти вільна душа на цілих три місяці. Традиційно Данило закидав старенький рюкзак під стіл і витягав його лише наприкінці серпня. Навіть одяг сам вкладався у валізи, немов поспішав назустріч пригодам.

«У мене буде шість місяців. Шість місяців якомога далі від усіх та всього, — думав Данило, скидаючи чисті блокноти, ручки й олівці. Ноутбук він гордовито залишив Насті й тепер шкодував про це. — Нічого, буду як Гемінгвей — писати навістоячки й олівцем».

Данило уявив, як від дикої стихії його відділяє лише стіна маяка, за якою реве море та гризеться вітер, а він у товстому в'язаному светрі

з високим горлом пише при світлі ліхтарика, наперекір шторму.

«Знати б, про що писати, — зітхнув Данило, застібаючи валізу. — Але будемо розв'язувати по одному завданню за раз».

Дві валізи й рюкзак — обсяг його здобутків за тридцять три роки. Радість від нових починань дещо потьмяніла через це усвідомлення. Раптом Данила охопило бажання все скасувати. Ідея жити в маяку видалася дурнею, яку міг придумати п'ятнадцятирічний хлопчина, перебуваючи в полоні романтичних фантазій. Розумніше було б залишитися тут, у брудній квартирі неохайного сусіда, і знайти реальну роботу. Не журналіста, звісно, але, можливо, якогось менеджера. Він ходитиме в сорочці з коротким рукавом, відсиджуватиметься в офісі з дев'ятої до п'ятої та, як і всі, по п'ятницях напиватиметься в барах. Буде, як усі, житиме, як усі. Стабільне, нудне життя, щоб заробити копійку й не здохнути під лавочкою в парку.

Данила пересмикнуло. Він сів на ліжко і склав руки на коліна, з подивом спостерігаючи, як злегка тремтять пальці. Спокуса скасувати все приваблювала його, манила до себе затишною липкою рутиною.

«Знов здасися? Відступиш в останній момент? А що далі? Житимеш у цьому лайні та мріятимеш, як напишеш свій шедевр? Може, це твій останній шанс, не проси його, будь другом».

«Я шукаю відповідальну людину, Даниле Миколайовичу, людину, якій можна довіряти».

Згадка про співбесіду оббризкала душу окропом.

«Я вам покажу надійну людину. Ви гадки не маєте, хто я такий. І взагалі, у мене ще все життя попереду. Кафка за життя був невдахою, тож я ще маю шанси», — пробурмотів Данило.

Він закинув рюкзак на плече, підхопив валізи й покинув нечупарну квартиру, відчувши очищення одразу за порогом.

Їхати потягом було цікаво перші дві години — решту шляху Данило відверто нудьгував. А ці сусіди в купе... Пузатий чолов'яга з майже лисою макітрою, що важко хрипів, розгадуючи кросворди. Жінка років тридцяти з непосидючим малим, який, здавалося, поставив за мету заважати Данилу читати. Літня жінка з коротким фарбованим волоссям, яка сиділа, склавши руки на колінах, запобігливо всміхалася й зітхала.

— Стасику, не заважай дяді, — шипіла мати, вибачливо поглядаючи на сусідів по купе.

Стасик на мить припинив штурхати стійку верхньої койки, де, скрутившись, лежав Данило.

— А дядя не спить! — радісно оголосив малий і спробував укусити подушку.

«Романтика, — роздратовано подумав Данило, перегортаючи сторінку “Мартіна Ідена”, якого все одно не міг читати через вибрики малого. — Куди ділися часи, коли потяги були для подорожей у приємному товаристві, з яким можна вести цікаві бесіди? Де леді та джентльмени нашого часу? Ми все втратили».

Наче почувши його думки, тлустий чоловік гучно позіхнув.

Данило неприховано гидливо скривився й підняв книжку вище, ховаючись від людей за сторінками. За зачиненим вікном пролітали сірі поля й густі посадки акації та груш-дичок. Зайшла провідниця й запропонувала чай. Данило запитав, коли наступна зупинка, але від чаю відмовився.

Щойно потяг зупинився, він вийшов на перон, із насолодою вдихаючи свіже, якщо порівнювати з купе, повітря. Людей на пероні було мало. Кілька нових пасажирів дерлися у вагони, підсаджуючи одне одного. Уздовж перону тягнулася одноповерхова будівля залізничної станції з великими літерами «ВІДРАДНЕ». Над дверима збоку висіла скромніша, але цікавіша Данилу табличка «МАГАЗИН». Він швидко купив кави в сонної продавчині й повернувся до гурту курців, які зібралися біля вагона й диміли аж до відправлення потягу.

Решту часу Данилу вдалося подрімати й щасливо прокинутися, коли вони під'їжджали до кінцевої. Від залізничної станції до автобусної

довелося йти пішки й півтори години чекати автобус. Цей час Данило згаяв у привокзального кафе за столиком, пластикова поверхня якого була липкою від бруду й місцями стоплена недопалками.

«ЛОХ», — видряпав невідомий автор.

«Майстер короткої прози, — подумав Данило. — Куди там Гемінґвею з його черевичками».

Він узяв собі лише каву, не ризикуючи пробувати біляші чи пиріжки, бо пам'ятав прикрий інцидент на першому курсі. Разом із цигарками це мало підтримати його до прибуття в Добрянку, де він сподівався добряче поїсти та відпочити. Данило сьорбнув із картонного стаканчика Nescafé гірку каву й присмачив її, затягнувшись тютюновим димом.

Небо вкрили сірі хмари, холодний вітер ганяв порепаним асфальтом барвисті обгортки від цукерок і газетні клапті. Один із них підкотився до його черевика й завмер, здригаючись.

«Що принесе нам 2011 рік? Екстрасенси розкривають таємниці майбутнього...» — проповідував початок чиеїсь статті.

«І писати таке краще, ніж те, що зробив я? — скипів Данило, розглядаючи брудний газетний папір. — Ви пишете дешевизну і хвалите її, на щось серйозніше вас не вистачає».

Він із ненавистю відфутболив папірець, і той полетів далі, кружляючи в поривах вітру. Поряд пройшла приваблива дівчина, і Данило машинально підтягнув рукава куртки, ховаючи давні шрами від опіків, які тягнулися від зап'ястка до половини долоні. Дівчина навіть не глянула в його бік і пройшла далі до кас.

Старенький «пазик» три години віз Данила до Добрянки, і більшу частину дороги той дивився у вікно, за яким стрімко тікав день. В автобусі було повно людей, які балакали і сміялися, смерділи потом, дешевими парфумами та цигарками, тож Данило хотів лише одного — відокремитися від усіх, утекти якнайдалі. Він згадав, що їде на маяк, де не буде нікого, окрім нього, де його слово буде законом, де все буде так, як він хоче, і це покращило йому настрій. Мимоволі він усміхнувся й відразу ж прибрав усмішку, щоб не здаватися дивним. На наступній зупинці в салон протиснулася стара баба з торбою. Вона лагідно поглядала на всіх, і нагадала Данилові його бабусю. Закректавши про себе, він підвівся й поступився їй місцем.

— Дякую, синочку, — радісно зашамотіла стара, уможуючись у кріслі.

Данило скупю всміхнувся у відповідь і почав подумки відраховувати час до прибуття.

«Пекло — це інші», — укотре подумав він.

Добрянка виявилася такою, як він і уявляв. Крихітне містечко на кілька вулиць, дрібні продуктові магазини й наливайки через кожні сто метрів, у повітрі пахне рибою та гіркою сіллю. Дороги потріскалися, узбіччя поросло бур'яном, і в Данила виникла підозра, що Добрянка знала кращі часи. Неподалік розташувався речовий ринок, який зараз пустував, окрім кількох зачинених контейнерів. У центрі тулилися адміністративні будівлі, прикрашені прапором України.

Він одразу звернув увагу на безкраїсть неба. У Києві неба теж було багато, але тут воно приголомшувало своєю глибиною. Одноповерхові будинки ховалися за садками та дворами, оповитими виноградом, віддаючи весь простір безмежному небу. Сонце невдовзі збиралося сідати і наостанок приголубило Добрянку лагідним промінням, перетворивши звичайні вулиці на щось загадкове й нереальне.

Рожеві та блакитні хмари, які знизу підфарбовувалися помаранчевим, довершували картину. Розмірений шум моря, якого він звідси не бачив, будив у грудях первісне почуття радощів.

«Умів би малювати, як Настя, може й передав би цю красу», — захоплено подумав Данило, стоячи на автобусній зупинці.

У кафе напроти гуляла компанія молоді, яка весело реготала та дзвеніла келихами. Данило проковтнув слину. Через цілий день, проведений у вагонах та автобусах, у нього пересохло в горлі.

«Добре було б зараз випити келих холодного свіжого пива за один раз, а потім замовити ще один і його вже посмакувати», — облизав пересохлі губи Данило.

Він уже відчував, як прохолодна хвиля тамує пожежу, робить життя простішим, прийнятнішим. Офіціантка поспішає до нього з новим келихом, увінчаним густою білою піною.

«Я виправлюся, чесне слово! Я кину пити, ось побачиш!»

Дзвін порожніх пляшок у сміттєвому відрі.

«Доведи мені».

«Три тижні, ти не п'єш три тижні, тож тримайся далі», — сказав собі Данило й допив одним ковтком теплу воду з півлітрової пляшки «Бювету». Викинув її у смітник неподалік і став біля сходів, спершись спиною об металеве поруччя.

За хвилину до нього підійшов сторож риболовного тресту, який представився Гордієм Васильовичем. На позір йому було років шістдесят, зростом Данилу по груди. Мав тонку шию з обвислою шкірою, великий гачкуватий ніс і впалий рот, через що Данило підозрював, що в нього немає зубів. З-під засмальцьованого кашкета вибивалося жорстке сиве волосся, яке, здавалося, проростало навіть із вух.

Вони поклали Данилові речі в багажник рудого радше від іржі, аніж фарби, «жигуля» й поїхали до готелю, який виявився двоповерховою бетонною спорудою.

— Переночуєш тут, а завтра зранку відвезу на маяк, — проскрипів Гордій Васильович.

— А чого не відразу туди?

— Серед ночі? — сторож подивився на нього як на ненормального. — Не дурій. До того ж треба показати тобі що і як, це не одна година діла.

— А що не так із маяком уночі? — зацікавився Данило.

Насправді він зрадив, що зможе нарешті лягти на щось, що не нагадує крісло, і добряче виспатися.

Гордій Васильович підтиснув і без того міцно стулені губи та пожував ними.

— Небезпечно плавати, каміння багато.

Але Данило встиг помітити, як на мить в очах сторожа, які він відвів убік, майнуло щось схоже на страх.

Номер готелю був невеликим і чистим. Ліжко застелене свіжою білизною, ванна кімната пахла мийним засобом з ароматом лимона. Стіни з блакитними шпалерами прикрашали картини із зображенням кораблів, що гойдалися на хвилях, та порожніх пляжів, оперезаних похиленими пальмами. На комоді біля ліжка стояла невелика модель вітрильника, яка нагадала Данилові про улюблені книжки дитинства. «Таємничий острів», «Острів скарбів» — він виріс на цьому, спрагло сподіваючись свого часу відчувати хоч дрібку пригод улюблених героїв.

Нестерпно смалить сонце. Очі болять від блискучої поверхні моря. Скрипіння канатів та щогл змішується з плюскотом хвиль у звичну за довгу подорож мелодію.

— Земля на обрії! — кричить юнга з верхівки грот-щогли.

Бувалі моряки ревуть. До них наближається вкритий джунглями острів, на якому пірати заховали скарби. Данила чекає купа пригод, зрад і героїчних вчинків, з яких він, звісно, вийде переможцем.

На мить йому здалося, що обвислі паруси вітрильника на комоді напнулися, залопотіли, у повітрі запахло сіллю та димом. Від цих дитячих спогадів у нього защеміло в серці: як давно це було, яким невинним та наївним він тоді був.

«Тепер у тебе є всі можливості, — подумав Данило, ставлячи біля ліжка валізи. Він із насолодою застогнав, сідаючи на ліжко й радіючи, що поїздки на сьогодні нарешті скінчилися. — Матимеш власний острів скарбів, та ще й із королівською вежею».

Він уявив, як стоїть на верхівці маяка, оглядає в підзорну трубу морські простори та хрипким голосом дозволяє або забороняє чужим кораблям прохід. Данило усміхнувся, неохоче підвівся з ліжка й підійшов до вікна. Воно виходило на сусідній будинок під рудою черепицею, стіна якого поросла плющем, але за ним, за кількома абрикосами, виднілася смуга темного моря, серед якого щось стриміло, наче сірник. Данило із захватом зрозумів, що то і є його маяк.

Учепившись у пофарбоване білою фарбою підвіконня, він не відривав погляду. Під маяком збивалися піною хвилі, намагаючись переламати його навпіл, але той, звідси такий крихкий, продовжував

міцно стояти та блимати світлом. Чогось Данило думав, що маяки світять постійно, але цей блимав із певною періодичністю: немає, немає, є, немає, немає, є...

Тривога лоскотною рукою стисла його серце. Маяк здавався чимось несправжнім, дивним, чимось таким, що не належало цьому світу. Це була вісь, навколо якої оберталася, немов шкільний глобус, Земля. Зводилися і розпадалися імперії, народ ішов війною на інший народ, люди помирали та народжувалися, а маяк так само невтомно світив, залишаючись єдиною стабільністю в цьому шаленому світі.

Данило неохоче відірвав погляд від маяка й пішов у ванну, де з насолодою прийняв гарячий душ. Піт і пил цілого дня поїздок через усю Україну змивалися з його втомленого тіла, стікали в під'їдений іржею злив під ногами. Данило ввімкнув найгарячішу воду й задоволено закректав, до червоніння натираючи шкіру. Після душу він почувався настільки добре, що був готовий упасти й не вставати цілий тиждень.

«От би зараз ще пляшечку холодного пива», — мрійливо подумав Данило, розтягуючись на весь зріст на ліжку. Його метр дев'яносто впритул утиснулися там.

«А чому ні? Кому я, Насті пообіцяв? Так її тут немає. Дорослий чоловік, захотів — можу випити».

«Ти сам знаєш, що трапиться потім».

Гуркіт меблів. Хитка підлога занадто близько. Вираз огиди на обличчі Насті. І той демон, що рветься із грудей.

Данило знав.

Останній запій тривав два тижні. Варто розмочити горло — і він уже не зупиниться. У кінчиках пальців зібралось гаряче тремтіння, яке вимагало взяти келих розливного пива, а ще краще чистої і міцної, як саме життя, горілки, укинути в себе, закусити маринованим грибочком і відчутти, як живе тепло розтікається по тілу, відганяючи тривоги. І знову відчутти себе живим, сильним та повним надій.

«Як ти на маяку житимеш в угарі? Ти ж викинешся із самісінької верхівки».

Данило згадав свою жалюгідну спробу повіситися й презирливий погляд Насті. Тоді йому це здавалось найправильнішим рішенням: кар'єра пішла псу під хвіст, та й кар'єрою це не назвеш, животіння в редакції, одна й радість — журналістське посвідчення, яким він

залюбки при нагоді користувався. Стосунки вмерли, нащо жити? Що його чекає в цьому світі?

Данило витягнув із шафи мотузку, яку натягували на балконі для сушіння білизни, накинув на гачок, укручений в одвірок, на якому колись висіла дитяча гойдалка попередніх мешканців, скрутив, як зміг, петлю, накинув її на шию, заплакав від жалю до себе й упав на коліна.

«Ну ось і все, прощай, жорстокий світе».

На гамір у вітальні прибігла злякана Настя.

— Ти зовсім звихнувся? — запитала вона, дивлячись, як Данило валяється на підлозі з обірваною мотузкою довкола шиї, плаче й хрипить.

«Жалюгідно, навіть повіситися не зміг, — здригнув плечима Данило, згадуючи ту сцену. — Але нічого, цього разу я все зроблю правильно».

«І жодної алкашки».

Данило прокинувся о пів на восьму, що було для нього незвично рано. Він полюбляв лягати пізно, після вечірки, якщо вдасться, і вставати не раніше одинадцятої, інакше доводилося довго збирати себе до купи кавою. Зараз Данило почувався свіжим і сповненим сил, чого з ним давненько не траплялося.

«Ось цього я й хотів, — думав він, прислухаючись до власних відчуттів. — Новий початок».

Йому захотілося скочити на ноги, пробігтися містом, піднятися на гору й закричати на всю силу легень. Він це зможе. Він уже це робить і зробить іще більше, навіть більше, ніж обіцяв Насті й сам собі.

Сірі хмари розійшлися, і море купалося у вранішньому сонці, яке пофарбувало обрії у рожевий і пурпуровий. Маяк білів серед синіх хвиль, наче цукрова паличка. Данило дістав із валізи старий польовий бінокль, який уже не пам'ятав де дістав, і зміг краще роздивитися маяк. Ширший знизу, він елегантно звужувався догори. Верхівку оточував круглий металевий майданчик, над яким блищало скляне око ліхтаря. Маяк на вигляд був радісним і повним сил, як і сам Данило, і йому сподобалося це взаєморозуміння між ними.

«Це моє, я там житиму, і ніхто інший», — крутилося в його голові.

Данило відчинив вікно. Було тихо-тихо, десь скрипнула хвіртка і все. Ні гулу автомобілів, ні людського гомону. Блаженна тиша, прозора й тендітна, наче ніжна мушля.

Данило вдихнув на повні легені, відчуваючи солону гіркоту, яка розчинилася в повітрі. Він почув далекий шум моря, яке дихало, повільно прокидаючись, і радість у грудях затріпотіла крильцями.

«Що я робив усі ці роки в Києві? — зачудувався Данило. — Ось де життя, але ж ні, це ж столиця, там усі важливі люди й перспективи. І який сенс?»

Від згадки про це радість склала крила, але не зникла повністю.

Данило зібрав речі, щоб бути готовим від'їхати за першої можливості, поголився і спустився вниз. Готель здавався порожнім. У крихітному буфеті Данила пригостили свіжою кавою і вчорашніми рогаликами з повидлом.

«Ще печуться», — перепросила буфетниця, позіхаючи.

Данило з'їв рогалик за кілька укусів, відчуючи шалений апетит.
«Пригоди чекають», — думав він, виходячи на подвір'я.

Довкола росли липи, на яких ще збереглося зелене листя. Він сів на лавку під розлогим деревом, дістав цигарки й закурив. День лише починався — ліниво, неспішно, і йому це подобалося.

«Чого я весь час боявся не встигнути? — думав Данило, випускаючи дим через ніс. — Хто зрозумів життя, той не поспішає, запам'ятай це, друже».

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

КУПИТИ